

**October 30, 1958**  
**Correspondence Digest No. 13691 from New York to**  
**Comrade Rapacki**

**Citation:**

"Correspondence Digest No. 13691 from New York to Comrade Rapacki", October 30, 1958, Wilson Center Digital Archive, Polskie dokumenty dyplomatyczne 1958 (Warszawa: Polski Instytut Spraw  
Mie

dzynarodowych, 2011), Document #257, pp.664-665. Translated by Jerzy Giebułtowski.  
<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/209011>

**Summary:**

Deputy minister Winiewicz speaks with British Parliament member Longden about the need for more support for the Rapacki Plan among conservatives, as well as whether any progress on the matter can be achieved at the UN.

**Credits:**

This document was made possible with support from Carnegie Corporation of New York (CCNY)

**Original Language:**

Polish

**Contents:**

Original Scan  
Translation - English

257

30 października

Co do ewentualnego zreferowania stanowiska Francji przez Burin des R. wobec Rapackiego Couve przyznał, że nie byłoby w nim nic nowego.

Gajewski oświadczył, że przekaze rządowi.

Zdaniem Gajewskiego obecnie sam de G. wycofał się ze swego stanowiska pod naciskiem wszystkich czynników, które na niego w międzyczasie wpływały, sytuacji w Algierze i międzynarodowej. <sup>h</sup>Gajewski proponuje swój przyjazd do W-wy przed ew. wezwaniem Burin i ewentualnymi dalszymi krokami<sup>h</sup>.

<sup>c</sup>Po powrocie t. Rapackiego wzywamy Gajewskiego do W-wy na konsultację co do dalszego postępowania<sup>c</sup>.

<sup>f</sup>Wierna<sup>f</sup>

AMSZ, ZD 6/77, w. 58, t. 816

257

30 października, wyciąg korespondencyjny z szyfrogramu wiceministra Winiewicza (z Nowego Jorku) o rozmowie z członkiem delegacji brytyjskiej na XIII sesję ZO ONZ

Ścisłe tajne!

Do rąk własnych

Wyciąg korespondencyjny Nr 13691  
z N. J o r k u , dn. 30.10.58

Tow. R a p a c k i

Tow. WINIEWICZ<sup>57</sup> depeszą Nr 462 z 29 bm. podaje:

Wraz z Lachsem odbyłem rozmowę z delegatem brytyjskim Longdenem, członkiem parlamentu i wiceprzewodniczącym komisji zagranicznej partii konserwatystów.

<sup>57</sup> Winiewicz przebywał w Nowym Jorku w związku z XIII sesją ZO ONZ. Kopię dokumentu przesłano ministrowi Rapackiemu (do Oslo), wiceministrowi Naszkowskiemu (do Moskwy) oraz ambasadorowi w Londynie.

31 października

258

1) Dyskutowaliśmy głównie plan R. Położyłem silny nacisk na konieczność większego zainteresowania się planem ze strony konserwatystów. Cenimy sobie zainteresowania labourzystów, chcielibyśmy jednak widzieć je również w partii rządzącej. <sup>d</sup>Longden reagował żywo i życzliwie. Przyrzekł rozmawiać z Selwyn Lloydem. Podjął sugestię zaproszenia kogoś z Warszawy dla przedstawienia planu na posiedzeniu niejawnym komisji zagranicznej konserwatystów<sup>d</sup>.

<sup>e</sup>2) Longden bardzo stanowczo wyrażał pogląd, że rzeczywiste rozwiązanie spornych problemów międzynarodowych jest możliwe tylko kanałami dyplomatycznymi lub kontaktami poza ONZ. Nie wierzy, aby cokolwiek dało się osiągnąć w ONZ. Niewątpliwie wyraża tym pogląd rządu brytyjskiego<sup>e</sup>.

AMSZ, z. 9, w. 53, t. 702

258

*31 października, notatka poselstwa w Teheranie  
na temat stanowiska Iranu wobec inicjatyw rozbrojeniowych  
państw socjalistycznych*

Stanowisko Iranu wobec pokojowych inicjatyw  
krajów socjalistycznych – summit:  
zakaz prób termojądrowych, strefa bezaatomowa na Bl. Wschodzie.  
(Stanowisko oficjalne i głosy opinii publicznej).

Iran, choć jest członkiem Paktu Bagdadzkiego, przejawiał i nadal zdradza dość duże tendencje do samodzielności politycznej. Dużą w tym rolę odgrywa sam Szach, który – jak nie raz już oświadczał – jest zwolennikiem takich tendencji. Dotyczy to głównie spraw wchodzących w zakres polityki wewnętrznej Iranu, a szczególnie zagadnień związanych z eksploatacją ropy, przeprowadzeniem reform społecznych i administracyjnych, jakich terenem staje się ostatnio Iran. W tych dziedzinach nie można stwierdzić bezpośredniej ingerencji USA, a co więcej – szereg posunięć (np. z ropy) posiadało nawet pewne cechy antyimperialistyczne.

Tych, skądinąd postępowych na obecnym etapie, tendencji nie da się, niestety, odnieść do zagadnień polityki zagranicznej Iranu, a szczególnie do

665

257

October 30, correspondence digest of deputy minister Winiewicz's code message (from New York) regarding a conversation with a member of the British delegation to the 13th UN GA session

□

Top secret!  
Deliver in person

Correspondence digest No 13691  
from N. York, Oct. 10, 1958

Comrade Rapacki

Comrade WINIEWICZ5[1]7 reports by dispatch No 462 of the 29th of this month:

Together with Lachs I had a conversation with the British delegate Longden, member of parliament and deputy chairman of the foreign commission of the Conservative Party.

1)□We chiefly discussed the R. plan. I put strong emphasis on the need for increased interest in the plan by the conservative. We appreciate Labors interests, but we would also like to see it among the ruling party. dLongden reacted vigorously and sympathetically. He promised to speak with Selwyn Lloyd. He also took up the suggestion to invite someone from Warsaw so that he present the plan at a closed meeting of the foreign commission of the conservatives.d

e2)□Longden stated quite emphatically that a true solution of the controversial problems is only possible by diplomatic channels or by contacts outside the UN. He does not think that anything can be achieved at the UN. To be sure, he expresses the view of the British government.

AMSZ, z. 9, w. 53, t. 702

57 □Winiewicz was in New York with reference to the 13th session of UN GA. A copy of the document was sent to minister Rapacki (to Oslo), to deputy minister Naszkowski (to Moscow) and to the ambassador in London.